

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. 9 від «30» 06 2022 р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

ПСИХОЛОГІЯ БЕЗПЕКИ ОСОБИСТОСТІ / PSYCHOLOGY OF PERSONAL SECURITY

РОБОЧА ПРОГРАМА / COURSE OUTLINE

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Social and behavioral sciences
спеціальність	053 Психологія	/	Psychology
освітня програма	Практична психологія	/	Practical psychology

Київ 2022

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

Автори: І. М. ЄВЧЕНКО, кандидат психологічних наук, доцент
І. М. ОВДІЄНКО, кандидат психологічних наук, доцент

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології
13.06.2022 р., протокол № 14

Рецензенти: С. М. МИРОНЕЦЬ, доктор психологічних наук, доцент,
завідувач кафедри психології
А. В. ТЕРЕНТЬЄВА, доктор наук з державного управління,
професор, завідувачка кафедри державного управління у
сфері цивільного захисту Інституту державного управління
та наукових досліджень у сфері цивільного захисту

**ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКИ ОСОБИСТОСТІ /
PSYCHOLOGY OF PERSONAL SECURITY**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр / bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки / Social and behavioral sciences
спеціальність	053 Психологія / Psychology
освітня програма	Практична психологія / Practical Psychology

1. Структура дисципліни та розподіл годин за темами

№ з/п	Назва теми	Кількість годин				Форма контролю
		Усього годин/кредитів	У тому числі			
			Лекції	Сем., практ., заняття	Самост. робота	
1.	Психологія безпеки як галузь психологічного знання	16	2	2	12	О, Т
2.	Проблема психологічної безпеки в історії психології	16	2	2	12	О, Т
3.	Фактори, що обумовлюють безпеку особистості	16	2	2	12	О, Т, ППЗСР
4.	Загрози та небезпеки як чинники психологічної небезпеки	16	2	2	12	О, КО
5.	Різновиди соціальної взаємодії та збереження психологічної безпеки в ній	16	2	2	12	О, КО, ПСВ
6.	Соціально-психологічні загрози на рівні існування суспільства	16	2	2	12	О, КО
7.	Психологічна безпека життєвого середовища	16	2	2	12	О, КО
8.	Індивідуально-психологічні якості особистості та безпека	16	2	2	12	О, КО, Т
9.	Діяльність та її безпека	16	2	2	12	О, КО, ПСВ
10.	Психологічна безпека в період соціальних кризових подій	16	2	2	12	О, КО, ППЗСР
11.	Самозабезпечування безпеки як феномен психічного життя індивіда	20	4	4	12	О, КО, ПСВ
Екзамен						
	Разом	180/6	24	24	132	

Умовні скорочення: опитування – О; тестування – Т; колективне обговорення проблеми – КО, ППЗСР – письмова перевірка звіту самостійної роботи, ПСВ – перевірка ситуаційної вправи

2. Тематика та зміст лекційних, практичних (семінарських), лабораторних занять, самостійної роботи студентів

Результати навчання	Навчальна діяльність ¹	Робочий час студента
Знати: - <i>основні терміни психології безпеки, класифікацію джерел небезпеки</i> Вміти: - <i>використовувати категоріальний апарат під час обговорення основних понять психології безпеки</i>	Тема 1. Психологія безпеки як галузь психологічного знання Лекція 1. Вступ до психології безпеки План лекції: 1. Методологічна база психології безпеки особистості (поняття про об'єкт, предмет) 2. Завдання психології безпеки 3. Поняття «психологічна безпека». 4. Види загроз психологічній безпеці. Класифікація джерел небезпеки. Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1, 3, 5</i> <i>Додатковий: 1, 3, 10</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-5</i> Самостійна робота студентів 1. Використовуючи рекомендовані джерела, самостійно розглянути та законспектувати такі навчальні питання: 1.1. <i>Творчо зобразити зв'язок психології безпеки з іншими науками та дисциплінами.</i> 1.2. Підготувати огляд законодавчих та підзаконних актів з питань регулювання питань економічної безпеки підприємництва та безпеки особистості 1.3. <i>Підготувати презентацію з прикладами психологічної суті на тему «Джерела небезпеки».</i> Практичне заняття План заняття: 1. Природні та соціальні загрози безпеки особистості 2. Основні категорії безпеки: загрози, аварія, нещасний випадок, травма, помилка 3. <i>Психодіагностричний інструментарій безпеки особистості та аналіз можливих загроз щодо ефективності міжособистісної комунікації</i>	2 12 2

Знати: - основні школи, напрями, течії щодо розгляду феномену «психологія безпеки». Вміти: висловлювати, обгрунтовувати власну позицію щодо психології безпеки на сьогодні	Тема 2. Проблема психологічної безпеки в історії психології Лекція. Підходи до розгляду психологічної безпеки План лекції: 1. Основні школи дослідження феномену «психологія безпеки» 2. Західні наукові течії щодо представлення психології безпеки 3. Погляди радянських вчених проблеми психології безпеки 4. Сучасні дослідження психологічної безпеки. Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3, 5 Додатковий: 1, 3, 4, 9, 10 Інтернет-ресурси: 1-5 Самостійна робота студентів 1. Використовуючи рекомендовані джерела, самостійно розглянути та законспектувати такі навчальні питання: 1.1. Проаналізувати та структурувати основні підходи до проблеми психології безпеки. 1.2. Творчо зобразити шлях розвитку даної проблеми. 1.3. Визначити етапи становлення безпеки підприємницької діяльності в Україні. Практичне заняття План заняття: 1. Охарактеризувати підходи, де основним поняттям є «фізичне середовище» 2. Представники напрямів щодо розуміння «психологічне середовище» 3. Дослідження, в яких вихідне поняття – людина (суб'єкт), як джерело небезпеки 4. Історія розгляду феномену безпеки в соціальних науках.	2 12 2
Знати: - особливості природних та соціальних загроз; - структуру безпеки особистості Вміти: - оцінювати	..Тема 3. Фактори, що обумовлюють безпеку особистості Лекція. Природні та соціальні загрози безпеки особистості. План лекції: 1. Структура безпеки особистості. 2. Класифікація джерел небезпеки. 3. Психогенні фактори у трудовій діяльності; психологічні загрози; когнітивні мапи рівня безпеки; безпека праці та ергономіка; загрозові (аварійні) ситуації, загрозові стани; загрозова поведінка. Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 3, 5 Додатковий: 1, 4, 7, 10, 11, 12 Інтернет-ресурси:	2

<i>психологічний вплив на особистість природних та соціальних загроз, визначати особливості загрозової поведінки</i>	Самостійна робота студентів 1. Використовуючи рекомендовані джерела, самостійно розглянути та законспектувати такі навчальні питання: 1.1. <i>Фактори психологічної безпеки. Їх класифікація та характеристика.</i> 1.2. <i>Підготувати короткий огляд наукової статті з даної проблеми.</i> 1.3. Знайти у психологічному словнику терміни за темою семінарського заняття та внести їх до конспекту лекції (рекомендовані джерела: основний список – 5 [с. 18-31]; додатковий – 13 [с. 93-117]). Практичне заняття План заняття: 1. Схарактеризувати психологічні особливості прояву зовнішніх загроз (навести приклади). 2. Схарактеризувати психологічні особливості прояву внутрішніх загроз (навести приклади). 3. <i>Підготувати психодіагностичний інструментарій безпеки особистості та аналіз можливих загроз щодо ефективності міжособистісної комунікації</i>	12 2
<i>Знати:</i> - нормативно-правові документи з питань безпеки та загроз; - типологізацію загроз і небезпек. <i>Вміти:</i> - використовувати структурну схему трансформації психологічної безпеки особистості	Тема 4. Загрози та небезпеки як чинники психологічної небезпеки. Лекція. Небезпеки і загрози для психологічної безпеки особистості. План лекції: 1. Нормативно-правові документи з питань безпеки та загроз психологічної безпеки особистості 2. Структурна схема трансформації психологічної безпеки людини 3. Два аспекти процесу впливу небезпеки (статичний і динамічний) 4. Типологізація загроз і небезпек 5. Відчуття «небезпеки/безпеки» Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1, 3, 4, 5</i> <i>Додатковий: 2, 3, 7, 11, 12</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-5</i> Самостійна робота студентів 1. Використовуючи рекомендовані джерела, самостійно розглянути та законспектувати такі навчальні питання: 1.1. Визначити особливості та відмінності відчуття «небезпеки/безпеки» 1.2. <i>Визначити особливості підходів до трансформції</i>	2 12

<i>Знати:</i> - нормативно-правову базу щодо політики забезпечення інформаційної безпеки; технології маніпуляції свідомістю <i>Вміти:</i> нейтралізувати негативний інформаційно-психологічний вплив на особистість	Тема 6. Соціально-психологічні загрози на рівні існування суспільства Лекція. Соціально-психологічна безпека особистості. План лекції: 1. Державна політика забезпечення інформаційної безпеки України. 2. Суспільна свідомість та її роль у формуванні національної ідеї. 3. Сучасні технології маніпуляції масовою свідомістю. 4. Засоби впливу на суспільство та фактори негативного інформаційно-психологічного впливу на суспільну свідомість. Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1, 2, 3, 4</i> <i>Додатковий: 1, 3, 6, 7, 9, 12, 13</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-5</i> Самостійна робота студентів 1. Використовуючи рекомендовані джерела, самостійно розглянути та законспектувати такі навчальні питання: 1.1. <i>Основи соціально-психологічної експертизи медіатекстів</i> 1.2. <i>Правове регулювання у галузі безпеки особистості</i> 1.3. <i>Провести медіапсихологічну експертизу (телепередача за вибором студента) на предмет наявності інформаційно-психологічної небезпеки.</i> Практичне заняття План заняття: 1. <i>Медіасередовище: переваги та недоліки.</i> 2. <i>Масові форми поведінки людей: психологічна характеристика (загрози натовпу, загрози паніки, загрози чуток)</i> 3. <i>Змінені стани свідомості людей (страх, стрес, афект, соціальні фобії) як результат існування в агресивному інформаційному та культурному середовищі.</i> 4. <i>Психологічні основи «інформаційної війни».</i>	2 12 2
<i>Знати:</i> - психологічні особливості соціально-психологічних загроз і небезпек на рівні	Тема 7. Психологічна безпека життєвого середовища. Лекція. Соціально-психологічні загрози на рівні існування формальних і неформальних груп. План лекції: 1. Психоекологія, її методико-психологічні підходи. 2. Структура життєвого середовища. 3. Соціально-комунікативна організація середовища. 4. особливості безпеки особистості в освітньому просторі 5. Життєве середовище і сім'я.	2

формальний і неформальних груп Вміти: - надавати психологічну допомогу в умовах життєвого середовища	Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1, 2, 3</i> <i>Додатковий: 3, 6, 7, 8, 11, 13</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-5</i> Самостійна робота студентів 1. Використовуючи рекомендовані джерела, самостійно розглянути та законспектувати такі навчальні питання: 1.1. Сім'я як головний інститут соціалізації. 1.2. <i>Сучасний освітній заклад: загрози психологічній безпеці.</i> 1.3. Поняття молодіжної субкультури. Приховані та явні небезпеки в ній 1.4. <i>Підготувати коротке резюме наукової статті з даної проблематики.</i> Практичне заняття План заняття: 1. <i>Загрози психологічній безпеці в умовах сім'ї.</i> 2. <i>Взаємовідносини у закладах пенітенціарної системи, їх вплив на психіку людини.</i> 3. <i>Загрози психологічній безпеці особистості на рівні існування організації.</i> 4. <i>Психологічні рекомендації щодо уникнення (подолання) загроз формальних та неформальних груп.</i>	12 2
Знати: - дослідження С. Геллерштейна, Г. Мюнстерберга, М. Грінвуда, Х. Вудса, К. Платонова, М.Котика, К. Марбе, В. Безродного, С. Сироти, В. Труща та індивідуальні якості людини, які впливають на безпеку її діяльності Вміти: -	Тема 8. Індивідуально-психологічні якості особистості та безпека. Лекція. Індивідуально-психологічні якості особистості та безпека. План лекції: 1. Вплив індивідуальних якостей людини на безпеку її діяльності. 2. Дослідження С. Геллерштейна, Г. Мюнстерберга, М. Грінвуда, Х. Вудса, К. Платонова, М.Котика, К. Марбе, В. Безродного, С. Сироти, В. Труща та інших. 3. Спрямованість особистості. 4. Самооцінка, вразливість, імпульсивність, емоційна лабільність Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2, 3, 4</i> <i>Додатковий: 2, 3, 5, 7, 11, 12, 13</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-5</i> Самостійна робота студентів 1. Використовуючи рекомендовані джерела, самостійно розглянути та законспектувати такі навчальні питання: 1.1. <i>Розкрити психологічні механізми захисту</i>	2 12

прогнозувати та визначати поведінку людини в загрозливих ситуаціях, спираючись на результати дослідження її індивідуальних якостей	1.2. Охарактеризувати фактори психологічної стійкості суб'єкту діяльності. 1.3. Підготувати коротке резюме наукової статті з даної проблематики. Практичне заняття План заняття: 1. Структура захисного механізму та його компоненти: когнітивний, емоційний, поведінковий. 2. Діагностування стресостійкості. Тест «Самооцінка стійкості до стресу». 3. Провести діагностування 3 осіб щодо їх стресостійкості та проаналізувати отримані результати. Дані занести в протокол.	2
Знати: - особливості безпечної організації робочого простору, впливу стресу та перенавантаження на ухвалення рішень Вміти: - застосовувати психологічні методи для регуляції поведінки у стресових та загрозливих ситуаціях	Тема 9. Діяльність та її безпека Лекція. Психологія безпечної праці План лекції: 1. Ризик і безпека трудової діяльності. 2. Екстремальні, субектремальні та особливі умови діяльності. 3. Формування психологічної готовності суб'єкта до діяльності 4. Функціональні стани в діяльності. 5. Мотивація та стимуляція безпечної трудової діяльності. 6. Ефективні методи пропаганди та агітації безпечної праці. Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2, 3, 4 Додатковий: 3, 7, 11, 12 Інтернет-ресурси: 1-5 Самостійна робота студентів 1. Використовуючи рекомендовані джерела, самостійно розглянути та законспектувати такі навчальні питання: 1.1. Охарактеризувати основні цілі та види профілактичної діяльності практичного психолога з працівниками організації. 1.2. Охарактеризувати методи психологічного консультування працівників з питань психологічної безпеки 1.3. Підготувати коротке резюме наукової статті з даної проблематики Практичне заняття План заняття: 1. Організація робочого простору; безпека інтерфейсної взаємодії. 2. Вплив стресу і пережитої загрози. 3. Прийняття рішення в умовах загрози та невизначеності. 4. Інформаційне перенавантаження та дефіцит часу як загроза небезпеки.	2 12 2

- застосовувати теоретичні знання щодо розробки шляхів психологічної підтримки в умовах карантинних обмежень	3. Мотиваційна сфера особистості 4. Адаптованість особистості, психологічне благополуччя Лекція. Механізми формування психологічної безпеки План лекції: 1. Розвиток компетентності особистості. 2. Фізична безпека та методи її забезпечення 3. Психологічна безпека у міжособистісному спілкуванні, методи забезпечення 4. Психотерапевтичні методи надання допомоги людям для формування психологічної безпеки Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2, 3, 4</i> <i>Додатковий: 7, 9, 11, 12, 13</i> <i>Інтернет-ресурси: 1-5</i> Самостійна робота студентів 1. Використовуючи рекомендовані джерела, самостійно розглянути та законспектувати такі навчальні питання: 1.1. Охарактеризувати негативні психологічні стани в умовах соціальної самоізоляції (рекомендовані джерела: основний список – 3 [с. 6-91]). 1.2. Охарактеризувати особливості психоконсультативної, психотерапевтичної та психокорекційної роботи психолога щодо надання допомоги людям для формування психологічної безпеки. 1.3. Підібрати методики, спрямовані на виявлення умінь, здібностей, характерологічних властивостей, пов'язаних із безпекою; 1.4. Продіагностувати одного респондента (на вибір студентів); зробити інтерпретацію результатів, відповідно до якої сформулювати практичні рекомендації респонденту щодо розвитку його здатності зберігати психологічну безпеку. 1.5. Зробити підбір вправ для тренінгу розвитку чи збереження психологічної безпеки.. Практичне заняття План заняття: 1. Когнітивно-поведінкова терапія 2. Психодинамічна терапія 3. Системна терапія 4. Психологічне консультування 5. Тренінг «Розвиток психологічної безпеки особистості»	2 12 4
	ВСЬОГО	180/ 6

* – курсивом виділено застосування інтерактивних методів навчання

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний:

1. Волянюк Н. Ю. Безпека і надійність суб'єкта праці / Н. Ю. Волянюк, Г. В. Ложкін / Психологія праці. Хмельницький: ХНУ, 2013. С. 87-116.
2. Карамушка Л.М. Психологія підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації : монографія / Л.М. Карамушка, М.В. Москальов. К. Львів : Сполом, 2011. 216 с.
3. Подоляк Я. В. Психологія безпеки : монографія / Я. В. Подоляк. Харків, 2009. 324 с.
4. *Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах / Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2017. 505 с.*
5. *Підприємництво: психологічні, організаційні та економічні аспекти : навч. посіб. / С.Д. Максименко, А.А. Мазаракі, Л.П. Кулаковська, Т.Ю.Кулаковський. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. 720 с.*

Додатковий:

1. Баланда А. Безпека як соціальний феномен: дискурс людського розвитку / А. Баланда // Україна: аспекти праці. 2007. № 1. С. 25–28.
2. Бараненко Б.І. Психологія безпеки професійної діяльності в системі МВС України, навчально-практичний посібник для вищих навчальних закладів. Держ. наук.- дослід. ін-т МВС України. К.: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012. 199 с.
3. Безпека життєдіяльності : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / за ред. І. Я. Коцана. Харків : Фоліо, 2014. 462 с.
4. Корнієнко О. В. Безпека життєдіяльності та підтримання психосоматичного здоров'я молоді: [монографія] / О. В. Корнієнко. К. : Київський університет, 2004. 264 с.
5. Лещинська О.А. Інформаційно-психологічна безпека: концепція соціокультурного імунітету: монографія. Івано-Франківськ: ПП Кузів Б.П., 2013. 144 с.
6. Ложкін Г.В. Психологічний аспект економічної безпеки держави / Г.В. Ложкін., В.Л. Комаровська. Економічна психологія, навч. посібник, К.: МАУП, 2014. С. 65–91.
7. Приходько Ю. О. Проблема особистої психологічної безпеки людини в екстремальних умовах. // Проблеми екстремальної та кризової психології. 2009. Вип.6. С. 123-130.
8. Психологічна безпека освітнього середовища : навчально-методичний посібник / упоряд. : В. В. Байдик, Н. О. Столбун. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 100 с.
9. Психологія життєтворення особистості в сучасному світі : [наук. моногр.] / за наук. ред. Т. М. Титаренко ; Нац. акад. пед. наук України, Інст соц. та політ. психології. К. : Міленіум, 2016. 320 с.

10. Слюсаревський М.М. Психологічна безпека людини в онтологічному і гносеологічному вимірах. Замість післямови // Життєвий світ і психологічна безпека людини в умовах суспільних змін. Реферативний опис роботи / М. М. Слюсаревський, Л. А. Найдьонова, Т. М. Титаренко, В. О. Татенко, П. П. Горностаї, О. М. Кочубейник, Б. П. Лазоренко. Київ : Талком, 2020. 318 с.

11. Соціально-психологічне мислення: генеза, основні форми та перспективи розвитку : [монографія] / за наук. ред. М. М. Слюсаревського ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології НАПН України. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 296 с.

12. Татенко В. О. Соціальна психологія впливу : монографія. К. : Міленіум, 2008. 216 с.

13. Титаренко Т. М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомоги в умовах тривалої травматизації : монографія / Т. М. Титаренко ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 160 с.

Інтернет – ресурси:

1. Електронна бібліотека. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>
2. Електронна бібліотека. – Режим доступу: <http://www.psylib.org.ua>
1. Електронна бібліотека Інституту соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України. – Режим доступу: <http://ispp.org.ua/biblioteka.htm>

* *Курсивом виділено джерела, які знаходяться в бібліотеці ДТЕУ*